

Nota bene!

Ágoston Vilike írása: Arcfogyatkozásunk: Sütő István

Jó tudnod, Laci, hogy szegény Sütő Pista (Dani) halála körül rengeteg nyugati (és magyarországi) híradás kompromittálta magát. Ui. valótlan dolgokat terjeszt. Így sajnálatosan, Ágoston Vilike is 1. Börtönben ült, mint „közveszélyes munkakerülő”. Ez nem igaz. Rövid időre azért került börtönbe, mert kocsmában cigányokkal összeverekedett, tört, zúzott, adott és kapott végül – bizonyos huligán-törvény alapján – a purdékkal együtt zárták be. Hajdú Győző (mert ugye abszolúte megbízható káder) közbenjárására engedték szabadon.

2. Nem igaz, hogy ő csak költő akart lenni, és ezt nem tartják munkának. (Az Írószövetség kiharcolta, hogy a tagság munkaaigazolás, ez még érvényben van.) Szegény Dani tanárként működött Háromszéken, ám iszákos lett, botránysorozatokba bonyolódott, elhagyta feleségét, gyermekeit, Vásárhelyt azután már nem kapott tanári állást, besegítettük a színházhoz díszletmunkásnak, jómagam az Ady-negyedben lakást szereztem neki – szobakonyhás, fürdőszobás tömblakást –, megpróbáltam állandó jelleggel közölni lapunkban riportot, jegyzetet stb. írt, majd ránk csapott a cenzúra: S. I. csak verset közölhet, riportot, egyebet nem. Akkor csalni kezdtem, álnéven közöltem dolgait, hogy anyagilag segíthessük. Kiszállásokra küldtem rendszeresen, főleg Sepsire. Megpróbáltam az *Új Elethez* fölvenni riportternek: fölnt nem engedélyezték. De közöltem tovább is – álnéven. Kisebb-nagyobb összegekkel segítettem, majd gyűjtést indítottam a szerk.-ben, hogy házbérért, villanyszámláját kifizethessük. Aztán kiderült: adóssága oly nagy, hogy verseskönyvének honoráriumuma is kevés lenne a törlesztéshez. Domokos Gézánál sürgettem állandólag a könyvét. Aztán az öröm: a könyv kitűnő, idén megjelenik stb. Közben Dani újabb botránnyba keveredett.

3. Nem igaz, hogy igazoló papírjait az őt börtönbe kísérő őrmester vesztette el. Dani ui. egy vendéglőben barátaival ivott, azok meglógtak, ő maradt a színen, nem tudott fizetni, megpróbált ellógni, a pincérek rendőrt hívtak, lefógták, papírjait elszedték, ám soha nem volt hajlandó utánuk menni. Életének utolsó szakában majd mindennap bejött hozzám, bajait tárgyalgattuk, kiutat kerestünk, újabb összegecskéket hajtottam föl neki stb. Így tudom pontosan az elveszett papírok dolgát is.

4. Nem igaz, hogy Danit nem viselték el: a képmutatók, a szende ábrándozók, az állandóan taktikázó, kiközösítő érdekcsoportok. Mi ez? Kik ezek? Mi lennének? Mi ez a sommás elmarasztalás? Kikre céloz, és honnan szedi értesüléseit? Utolsó esztendejét Dani a közelemben élte. Könyve ügyében föl akart utazni Bukarestbe. Nem hagy-

Sütő András levele Ablonczy Lászlónak.

tam. Tudtam, hogy útiköltségét elissza, isten tudja, honnan kell majd összeszedni. Rávettem D. Gézát: küldje hozzá szerkesztőjét. Így lett. Öröm, hogy körülbelül 30 000 lejt fog kapni. De addig? A tiltás ellenére újabb megbízólevelet adtam neki s útiköltséget, hogy Sepsire utazzék. Így érte az infarktus (nem fagyott meg lakásán, mint a SZER mondta) Gyergyó előtt a vonaton. Zsebében az *Új Élet* céges papírja. Új Élet? Akkor az csak a főszerkesztő lehet. Így indult az én halálom híre is – el Amerikáig.

Már ott tartottam – Danival s orvosokkal egyezkedve –, hogy bevonul elvonó-kúrára. Ezzel is elkéstem. Többet nem tehettem érte. Szende ábrándozó lennék? Igaz, nem szerveztem tüntetést, nem raktam pokolgépet a cenzúra alá stb. Aztán jött az *Utunk*, Mózes Attila szép szövegével elsíratta. Am annak előtte verseit nem hozta. S ivócimborái egy fillérrel ki nem segítették. És most kapjuk sommásan a minősítést: taktikázók stb. Elszomorító. Más kívülről szemlélni valamit, s megint más: nyakig benne lenni. Azért igaza is van Vilinek. Csupán a konkrét érvei rosszak s elfogadhatatlanok. Mert végső fokon Dani mégis egy meghatározott STRUKTÚRA áldozata. Vagyis: aki tanár elválik, többé nem taníthat; szerkesztőségbe fölvenni valakit legfelsőbb engedély nélkül lehetetlenség; iszákosság vádjával közügyi tematikájú írást Dani saját nevében nem közölhetett; versírásból megélni nem lehet; Dani igazi költészetének helye az irodalmi sajtóban alig-alig akadt, de mással is ez a helyzet; nagyobb segélyt az Írószövetség már nem nyújt senkinek stb.

Jómagam egy alkalommal 2000 lejt szereztem neki – turpissággal, miszerint rendes tagja a Szövetségnek, aztán, hogy kiderült: még csak tagjelölt, dühében az Irodalmi Alap igazgatója az összeget tőlem vonatta el. Stb. Stb. Jó ha tudod, Laci. Hogy miért? Nem tudom. Talán, mert Vilike tárgyiserűbb is lehetett volna.

ANDRÁS

(Pati Nagy Bence felvétele)

*Barátok között. Balról: Ablonczy László, Kiss Dénes, Ferenczy Csongor, Olasz Ferenc (ül),
Olasz Judit, A. Szabó Magda, Czine Mihály, Kő Pál, Széles Péter, Pálffy G. István*